

ساختار روباتها

ریشه واژه ربات

لغت ربات در اکثر زبان‌های دنیا با همین تلفظ دارای معنای واحدی می‌باشد.

این لغت اولین بار در خلال سال‌های ۱۹۲۰ تا ۱۹۳۰ در نمایشنامه‌ای با نام

"RUR (Rossmuse Universal Robot)" نوشته "کارل کاپک" نویسنده

چک‌اسلواکی به کار برده شد. در این نمایشنامه بازیگران نقش موجوداتی

مصنوعی و کوچک شبیه انسان را بازی می‌کردند، که به‌طور مطلق تحت

فرمان صاحب خود قرار داشته و دستوراتش را موبه‌مو اجرا می‌کردند. این

موجودات ربات نامیده می‌شدند که ریشه آن از لغت اسلاو (یعنی

اسلواکی‌یایی!) Robota به معنای "کارگر اجباری" است.

قوانین رباتیک

در سال ۱۹۴۰، Issac Assimov سه قانون Robotics را به شرح زیر تبیین

کرد:

۱. یک ربات موجودی است که نباید به انسان آزار برساند و اجازه ندهد به

چیزی ضرر برسد.

۲. باید از انسان اطاعت کند، مگر این که با قانون اول مغایرت داشته باشد.

۳. باید خودش را در برابر خطر و ضرر محافظت نماید، مگر این که با قانون

اول و دوم مغایرت داشته باشد.

دسته بندی رباتها

رباتها در سطوح مختلف دارای دو خاصیت "تنوع در عملکرد" و "قابلیت

تطبیق خودکار با محیط" (automated adapting)

می باشند. بر اساس این دو خاصیت دسته بندی رباتها انجام می گیرد.

دسته بندی اتحادیه ربات های ژاپنی (jira) به شرح زیر است:

۱. وسیله‌ای که توسط دست کنترل می‌شود.

۲. ربات برای کارهای متوالی بدون تغییر

۳. ربات برای کارهای متوالی متغیر

۴. ربات مقلد

۵. ربات کنترل

۶. ربات باهوش

که در دسته‌بندی موسسه رباتیک آمریکا (RIA)، فقط ماشین‌های دسته ۳ تا ۶،

ربات محسوب می‌شوند.

ساختار عمومی یک ربات

یک ربات به‌طور معمول حداقل شامل ۵ بخش متفاوت ولی مرتبط می‌باشد:

Articulated Mechanical system : AMS a

(سیستم مکانیکی مفصل شده):

این سیستم متشکل از بازوها، مچ‌ها، اتصالات و عوامل نهایی مکانیکی بوده که در یک مجموعه به هم پیوسته و مرتبط جمع شده‌اند.

Actuators .b

(تحریک‌کننده‌ها):

این بخش توان لازم را تحت یک سری شرایط کنترل شده و دقیق، برای

سیستم مکانیکی مفصل شده (AMS) فراهم می‌کند.

این توان از انواع الکتریکی، هیدرولیکی و یا نیوماتیکی * می‌باشد.

Transmission system .c

(ابزارها و سیستم‌های انتقال):

این مجموعه Actuators را به AMS اتصال می‌دهد. بدین طریق توان فراهم

شده توسط تحریک‌کننده‌ها به بخش مکانیکی منتقل شده و به‌گونه‌ای مجزا

امکان حرکت را برای هر مفصل فراهم می آورد. تسمه های دنده دار

و چرخ دنده ها از این نوعند.

Sensors .d

(حسگرها):

سنسورها قطعاتی هستند متشکل از ابزارهای لامسه ای الکتریکی یا نوری که

در کنار سایر عناصر الکترونیکی ایفای نقش می کنند. وظیفه این المان ها کسب

اطلاعاتی از موقعیت مفاصل ربات و شرایط محیطی مانند نور و گرما و

هدف های موجود در محیط می باشد.

CPU .e

(مغز ربات):

این بخش به عنوان محلی برای دستور گرفتن و تصمیم‌گیری ربات می‌باشد.

به عبارت دیگر، وظیفه پردازش اطلاعات دریافتی از سنسورها بر عهده این

بخش است که این وظیفه توسط برنامه‌های موجود در حافظه کامپیوتر به

انجام می‌رسد. بخش نرم‌افزار هم مربوط به این قسمت است.

برنامه‌نویسی در ربات

برنامه‌نویسی در ربات به دو صورت **Online** و **Offline** انجام می‌شود.

برنامه‌نویسی **Online** که امروزه به عنوان معمول‌ترین روش در به‌کارگیری

ربات‌های صنعتی استفاده می‌شود، اپراتور حرکت‌های مورد نظر را به ربات

آموزش می‌دهد، به گونه‌ای که ربات بعداً می‌تواند بدون کمک و به‌طور خودکار

همان کارها را تکرار کند. این نوع از برنامه‌نویسی به دو صورت انجام

می‌شود: ۱- آموزش دستی ۲- آموزش از طریق هدایت.

در روش دستی با کمک یک جعبه کنترلی، ربات را به نقاط مورد نظر هدایت

کرده و مختصات آن‌ها در حافظه کامپیوتری ربات ثبت می‌شود و به این

ترتیب برای دفعات بسیار قابل تکرار است. در روش هدایت، عامل نهایی را با

دست در مسیر دلخواه حرکت داده و وضعیت پیوسته هر یک از محورها در

حافظ ربات ثبت می‌شود.

اما در مورد برنامه‌نویسی **Offline** که به برنامه‌نویسی سطح بالا موسوم

است، این نکته اهمیت دارد که وقتی انجام کارهای پیچیده مورد نظر است و یا

سرعت واکنش ربات به وقایع خارجی اهمیت دارد، باید از زبان‌های

"کنترل‌کننده" ربات‌ها استفاده کرد. در این زبان‌ها علاوه بر وجود دستورات

معمولی از قبیل کنترل حلقه و یا عبارات شرطی، دستوراتی برای حرکت و

جاب‌جایی ربات‌ها هم در نظر گرفته شده است. این نوع برنامه‌نویسی امکان

ارتباط آسان‌تر با ربات را فراهم می‌آورد.

تقسیم‌بندی تاریخی ربات‌ها

a. ربات‌های برنامه‌ناپذیر یا ربات‌های نسل صفر

b. ربات‌های برنامه‌پذیر یا ربات‌های نسل اول: این نوع ربات‌ها دارای

محرك‌های قابل کنترل اند که توان تکرار یک برنامه را به این ترتیب دارا

هستند. از این ربات‌ها در کاربردهای صنعتی مانند خطوط مونتاژ ساده

استفاده می‌شود.

c. ربات‌های آداپتیو یا ربات‌های نسل دوم: این ربات‌ها به سیستم

بینایی نیز مجهزند و عملاً با به‌کارگیری نرم‌افزارهای خاص که توانایی

پردازش داده‌های میکروپروسسوری را دارند، نوعی هوش مصنوعی برای

ربات فراهم می‌سازند که قابلیت تصمیم‌گیری برای آن‌ها امکان‌پذیر

می‌شود.

سنسورها در ربات:

در اتوماسیون سخت (Hard Automation) که در آن یک ماشین وظیفه

مشخص را همان‌گونه که در صنعت مورد نیاز است انجام می‌دهد، نیازی به

هوشمند بودن سیستم نیست. اما برای رسیدن به اتوماسیون هوشمند

(Intelligent Automation) به دو جز کلیدی نیازمندیم: هوش مصنوعی و

سیستم سنسوری.

به کمک این دو می‌توان به ربات‌های صنعتی با کاربردهایی در نقاشی،

جوشکاری، حمل و نقل و مونتاژ رسید که قدرت انجام کارهای پیچیده،

تشخیص و تفکیک را دارا هستند.

سنسورها اغلب برای درک اطلاعات تماسی، تنش، مجاورتی، بینایی و صوتی

به کار می‌روند. عملکرد سنسورها بدین‌گونه است که با توجه به تغییرات

فاکتوری که نسبت به آن حساس هستند، سطوح ولتاژی ناچیزی را در پاسخ

ایجاد می‌کنند، که با پردازش این سیگنال‌های الکتریکی می‌توان اطلاعات

دریافتی را تفسیر کرده و برای تصمیم‌گیری‌های بعدی از آن‌ها استفاده نمود.

سنسورها را می‌توان از دیدگاه‌های مختلف به دسته‌های متفاوتی تقسیم که

در ذیل می‌آید:

a. سنسور محیطی: این سنسورها اطلاعات را از محیط خارج و وضعیت

اشیای اطراف ربات، دریافت می‌نمایند.

b. سنسور بازخورد: این سنسور اطلاعات وضعیت ربات، از جمله موقعیت

بازوها، سرعت حرکت و شتاب آن‌ها و نیروی وارد بر درایورها را دریافت

می‌نمایند.

c. سنسور فعال: این سنسورها هم گیرنده و هم فرستنده دارند و نحوه

کار آن‌ها بدین ترتیب است که سیگنالی توسط سنسور ارسال و سپس

دریافت می‌شود.

d. سنسور غیرفعال: این سنسورها فقط گیرنده دارند و سیگنال ارسال

شده از سوی منبعی خارجی را آشکار می کنند، به همین دلیل ارزان تر،

ساده تر و دارای کارایی کمتر هستند.

www.kandoo.cn.com

www.kandoo.cn.com

www.kandoo.cn.com

www.kandoo.cn.com